

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ,
ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Број: 330-00-00080/2017-11
30.09.2021. године
Немањина 22-26
Београд

На основу члана 126. и 149. Закона о заштити потрошача („Сл. гласник РС“, бр. 62/14, 6/16 и 44/18- др. закон) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење) у поступку заштите колективног интереса потрошача који се води против ЈКП „Водовод“ Лесковац, државни секретар, Урош Кандић, по решењу број 119-01-197/2020-02 од дана 20.11.2020 године, доноси:

РЕШЕЊЕ

УТВРЂУЈЕ СЕ да је ЈКП „Водовод“ Лесковац, са седиштем у Лесковцу, ул. Пана Ђукића бр. 14, Лесковац, мат. бр. 07204752, учинило повреду колективног интереса потрошача из члана 145. став 1. тачка 1) Закона о заштити потрошача у вези члана 87. став 1. тач. 1), 4) и 5) и члана 91. став 2. Закона о заштити потрошача тако што потрошачима приликом закључења уговора не пружа информације неопходне за одговарајући ниво обавештености и доношење економски рационалне одлуке о коришћењу услуге и тако што у рачуну за пружене услуге не наводи елементе који потрошачу омогућавају да проверава и прати износ свог задужења и остварује увид у текућу потрошњу ради провере укупне потрошње према пруженом квалитету услуге, као и да је учинило повреду члана 145. став 1. тачка 2) а у вези члана 19. став 1. тач. 2) и 4) Закона о заштити потрошача тако што непоштеном, обмањујућом пословном праксом доводи у заблуду потрошача да цену обрачунава на основу стварне потрошње воде корисника услуге, а не на основу читавања потрошње воде са главног водомера која се распоређује према броју чланова домаћинства.

НАЛАЖЕ СЕ правном лицу из става 1. диспозитива овог решења да прекине са кршењем одредби Закона о заштити потрошача наведених у ставу 1. диспозитива овог решења и да се уздржи од тога убудуће.

НАЛАЖЕ СЕ правном лицу из става 1. диспозитива овог решења да престане са непоштеном пословном праксом описаној у ставу 1. диспозитива овог решења.

ЗАБРАЊУЈЕ му се такво и слично поступање убудуће.

Правно лице из става 1. диспозитива овог решења дужно је да по пријему овог решења поступи по истом у року од 60 (шездесет) дана и о томе обавести ово министарство у року од 8 (осам) дана од дана поступања.

Ово решење је коначно.

Образложење

Овом министарству дана 26.10.2017. године достављен је захтев Удружења „Народни парламент“ за покретање поступка заштите колективног интереса потрошача против ЈКП „Водовод“ Лесковац. У захтеву се наводи да је у члану 47. став 3. Одлуке о водоводу и канализацији града Лесковца („Сл. гласник града Лесковца“, бр. 11/2015) прописано да се читавање потрошње воде или промена броја чланова у стамбеним зградама у којима није изабран председник Скупштине зграде, или председник Савета зграде, врши на основу оверене изјаве два сведока, који су власници станова у тој згради или улазу. У захтеву се наводи да именовани трговац применом наведене одлуке уноси велику несразмеру у однос између њега као пружаоца услуге и корисника, јер се потрошња кориснику одмерава на основу изјаве два сведока, без употребе било каквог мерног инструмента. Даље се у захтеву наводи да износ рачуна зависи од изјаве два физичка лица (а не од потрошње воде) па се поставља питање на који начин ће та два лица одредити колика је потрошња једног домаћинства. Потрошач нема могућности да своју потрошњу и задужење провери, на основу тога оцени квалитет услуге, уложи приговор итд. Подносилац захтева даље наводи да трговац може једнострано да мења (повећа или смањи) цену на тај начин што ће одредити два сведока чије ће изјаве узети у обзир и на тај начин утврдити потрошњу, чиме трговац своју уговорну обавезу читавања водомера пребацује на трећа лица (два сведока или председника Скупштине/Савета станара) што представља неправичну уговорну одредбу. Подносилац захтева сматра да трговац на овај начин обавља непоштenu пословну праксу и то обмањујућу пословну праксу у смислу чланова 19. став 1. тач. 2) и 4) Закона о заштити потрошача, уговара неправичну уговорну одредбу у смислу члана 45. став 1. тач. 7), 9) и 11) Закона и поступа супротно члану 26. став 3, члану 87. став 1. тач. 1), 4) и 5) и члану 91. ст. 1. и 2. истог закона.

Дана 07.06.2018. године овом органу достављена је допуна захтева Удружења „Народни парламент“ за покретање поступка заштите колективног интереса потрошача против ЈКП „Водовод“ Лесковац. У допуни захтева, подносилац наводи да овим путем Удружење допуњава свој захтев неправичним уговорним одредбама из ст. 1. и 2. члана 47. Одлуке о водоводу и канализацији града Лесковца. Чланом 47. у ставу 1. прописано је да се читавање потрошње воде у стамбеним зградама врши на главном водомеру, а расподела потрошње врши се према броју чланова домаћинства на основу овереног списка станара од стране председника Скупштине зграде, или председника станара. У истом члану, у ставу 2. прописано је да у случају промене броја чланова домаћинства председник Скупштине зграде, председник Савета зграде, или корисник дужан је да приложи доказе да је у целини измирио своју обавезу према Комуналном предузећу. Подносилац захтева сматра да трговац примењујући наведене одредбе Одлуке обавља непоштenu пословну праксу и то обмањујућу пословну праксу у смислу чланова 19. став 1. тач. 2) и 4) Закона о заштити потрошача, уговара неправичну уговорну одредбу у смислу члана 45. став 1. тач. 7), 9) и 11) Закона и поступа супротно члану 26. став 3, члану 87. став 1. тач. 1), 4) и 5) и члану 91. ст. 1. и 2. тач. 1) и 2) истог закона.

Дана 09.10.2018. године овом органу Удружење „Народни Парламент“ доставило је Изјаву о одустанку од дела поднетог захтева. У Изјави је наведено да Удружење „Народни Парламент“ сматра да нема места примени одредбе члана 45. Закона о заштити потрошача која је у захтеву и допуни захтева за покретање поступка заштите колективног интереса

потрошача наведена, те да овим путем делимично одустаје од захтева поднетог дана 26.10.2017. године и дана 02.10.2018. године у складу са чланом 98. став 1. Закона о општем управном поступку којим је прописано да странка може делимично или потпуно да одустане од захтева док не буде обавештена о решењу другостепеног органа. Удружење такође наводи да у осталом остају при свом захтеву и допуни захтева.

На основу напред наведеног захтева, овај орган је донео закључак и обавештење о покретању поступка заштите колективног интереса потрошача дана 12.10.2018. године.

На достављени закључак о покретању поступка се изјаснио ЈКП „Водовод“ Лесковац поднеском од 22.10.2018. године у којем је наведено да је Одлука о водоводу и канализацији града Лесковца донета од стране скупштине града Лесковца, која прописује општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности са корисницима комуналних услуга која се примењује као општи услови пословања. У изјашњењу се даље наводи да су Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 104/2016 и 95/2018) и Одлука о водоводу и канализацији града Лесковца су кровни прописи код правног регулисања обављања комуналне делатности и представљају *lex specialis* у односу на Закон о заштити потрошача, посебно имајући у виду члан 4. Закона о заштити потрошача којим је прописано, да се одредбе овог закона примењују на односе потрошача и трговца, који су предмет овог закона, осим у случају постојања посебних одредби са истим циљем којима се уређују предметни односи који обезбеђују виши ниво заштите у складу са посебним прописима или законима. Даље је наведено да Министарство није надлежно да одлучује о законитости и уставности појединих одредаба поменуте одлуке, већ о томе може одлучивати само Уставни суд. У изјашњењу је наведено да је већ постојао неуспели покушај оспоравања истих одредаба раније Одлуке о водоводу и канализацији града Лесковца, на основу предлога Скупштине станара зграде „Солидарност“ у Лесковцу, који су пред Уставним судом иницирали покретање поступка за утврђивање неуставности поменуте одлуке у истим одредбама (читавање потрошње у стамбеним зградама), који сада регулише члан 47. Одлуке. Одлука Уставног суда Републике Србије бр. IУ 58/2000 достављена је у прилогу овог изјашњења. Даље, у свом изјашњењу трговац се позива да је подносилац захтева у делу захтева за покретање поступка колективне заштите навео да је повређен интерес правног лица New Company, затим дефиницију потрошача из члана 5. Закона о заштити потрошача и наводи да се Закон о заштити потрошача не примењује на уговорне односе два правна лица, већ се примењује када уговор закључују потрошач (физичко лице) и правно лице, односно предузетник, те да из тог разлога не може доћи до повреде колективног интереса потрошача као у поднетом захтеву. У изјашњењу се даље наводи да ЈКП „Водовод Лесковац“ не обавља обмањујућу пословну праксу нити доводи потрошаче у заблуду у погледу чл. 19. став 1. тач. 2) и 4) Закона о заштити потрошача имајући у виду да комунално предузеће уредно читава главне водомере у свим зградама на територији града Лесковца и испоставља рачуне који садрже елементе који омогућавају потрошачу да може да провери и прати износ свог задужења и оствари увид у текућу потрошњу ради провере укупне потрошње према пруженом квалитету услуге у складу са чланом 91. Закона о заштити потрошача. Даље се наводи да је ценовник за вршење свих услуга које пружа комунално предузеће јавно доступан податак на званичном сајту ЈКП „Водовод Лесковац“. Наведено је и да члан 26. Закона о заштити потрошача није применљив на ЈКП Водовод Лесковац, јер вода није роба по дефиницији прописаној у члану 5. овог закона.

Дана 30.10.2018. године одржана је у усмена расправа у просторијама пред овим органом, о чему је сачињен записник, а којој су присуствовали пуномоћници ЈКП „Водовод“ Лесковац, док је Удружење „Народни Парламент“ свој изостанак оправдало.

На усменој расправи пуномоћници ЈКП „Водовод“ Лесковац је остао у свему код одговора који је запримљен код овог органа 22.10.2018. године. Даље, пуномоћници су истакли да је корисник дужан да сходно чл. 37. став 1. тачка 7) Одлуке о водоводу и канализацији града Лесковца у року од 8 дана од дана настанка промене пријави сваку промену, па и ону која се односи на број чланова домаћинства. Такође, додали су да одредба члана 47, а која је повод покретања овог поступка није више на снази, да је иста промењена и доказ о томе доставиће у року од 8 дана.

На изјашњење ЈКП „Водовод“ Лесковац од 22.10.2018. године изјаснило се Удружење „Народни Парламент“ поднеском од 02.11.2018. године, у коме наводи да трговац није навео ниједан од правних основа којим се оспорова поднети захтев и који је релевантан са аспекта Закона о заштити потрошача и поступка за заштиту колективних интереса који се води пред надлежним министарством. С обзиром да се ради о обмалујућој пословној пракси која се по наводима пружаоца услуга примењује на уговорне односе са корисницима, те подносилац остаје при свему што је навео у захтеву и допуни захтева и подносилац предлаже да се поступак настави и донесе одговарајуће решење.

Дана 13.11.2018. године овом органу ЈКП „Водовод“ Лесковац упутио је Обавештење у коме обавештава ово министарство да Одлука о водоводу и канализацији чије се одредбе оспоравају у поступку заштите колективног интереса потрошача, у напред наведеном предмету, није више на правној снази, онаква каква је оспорена, већ је иста измењена новом Одлуком о измени и допуни одлуке о водоводу и канализацији, коју су доставили у прилогу. Трговац даље предлаже овом органу да захтев одбаци као недозвољен или исти одбије као неоснован и обустави покренут поступак заштите колективног интереса потрошача.

Овај орган доставио је Удружењу „Народни Парламент“ фотокопију Обавештења ЈКП „Водовод“ Лесковац од 13.11.2018. године на изјашњење, а којим именовани трговац обавештава да је одредба Одлуке о водоводу и канализацији на основу које је покренут поступак измењена.

Имајући у виду напред наведено, ово министарство је у току поступка утврдило следеће чињенично стање:

Овај орган је извршио увид у пречишћен текст измењене Одлуке о водоводу и канализацији града Лесковца („Сл. гласник града Лесковца“, бр. 11/2015 и 16/2017) (у даљем тексту: Одлука). Утврђено је да су одредбе читавања потрошње воде задржане у члану 47. Одлуке. Поменути чланом Одлуке, у ставу 1. прописано је да читавање потрошње воде у стамбеним зградама врши се на главном водомеру, а расподела и обрачун потрошње врши се према броју чланова домаћинства на основу овереног списка станара од стране органа стамбене заједнице или професионалног управника коме су поверени послови управљања. Истим чланом, у ставу 2. Одлуке прописано је да промена броја чланова домаћинства у којима није изабран управник нити је именован професионални управник стамбене

заједнице, врши се на основу писане изјаве два сведока, који су власници станова у тој стамбеној згради или улазу. Даље, у ставу 3. прописано је да у случају промене броја чланова домаћинства, стамбена заједница преко својих органа или професионали управник коме су поверени послови управљања, или корисник је дужан да приложи доказе да је у целини измирио своју обавезу према Комуналном предузећу. Овај орган је утврдио да измена постоји у погледу нумерације ставова, тако што став 2. Одлуке о водоводу и канализацији из 2015. године, постаје став 3. Одлуке, док је став 3. Одлуке о водоводу и канализацији из 2015. године постао став 2. Одлуке. Што се саме садржине одредби члана 47. Одлуке тиче, речи „председник скупштине зграде или председник савета зграде“ замењене су речима „управник и професионални управник стамбене заједнице“. На овај начин одредбе Одлуке усклађене су са терминологијом Закона о становању и одржавању зграда ("Сл. гласник РС", бр. 104/2016 и 9/2020 - др. закон), који је усвојен у Народној скупштини Републике Србије 22. децембра 2016, а ступио на снагу 1. јануара 2017. године, дакле исте године, када је и Скупштина града Лесковца донела Одлуку о измени и допуни одлуке о водоводу и канализацији града Лесковца. Имајући у виду да су измене предметне Одлуке у члану 47. искључиво терминолошке природе, а да је садржина норми непромењена, у том смислу не постоје услови да се овај поступак обустави.

Чланом 13. став 5. Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 104/2016 и 95/2018) прописано је да се Одлука скупштине јединице локалне самоуправе, која прописује општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника комуналних услуга непосредно примењује на све уговорне односе вршилаца комуналне делатности са корисницима комуналних услуга као општи услови пословања.

Овај орган је ценио наводе ЈКП „Водовод“ да су Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 104/2016 и 95/2018) и Одлука кровни прописи код правног регулисања обављања комуналне делатности и представљају *lex specialis* у односу на Закон о заштити потрошача имајући у виду члан 4. овог закона. У спроведеном поступку овај орган је утврдио да ЈКП „Водовод“ Лесковац врши снабдевање водом за пиће и обавља пречишћавање отпадних вода и атмосферских вода, а да се корисницима ових услуга сматрају између осталих, физичко лице, предузетник и правно лице. Именовани трговац пружа своје услуге у складу са Одлуком, која се примењује на све уговоре које трговац закључује са корисницима. Наведена Одлука донета је од стране јединице локалне самоуправе (конкретно скупштине града Лесковца) на основу Закона о водама, Закона о комуналним делатностима, Статута града Лесковца и да су као такву подједнако обавезни да поштују како корисници тако и именовани трговац. Међутим, Устав Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 98/2006) у члану 195. став 2. недвосмислено прописује да статути, одлуке и сви други општи акти аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе морају бити сагласни са законом. Даље, Устав Републике Србије у члану 194. став 1. прописује да је правни поредак у Републици Србији јединствен. То имплицира да сви правни акти које доносе надлежни субјекти у прописаној процедури и облику, морају бити међусобно усаглашени, односно да правни акти ниже правне снаге морају бити у сагласности са актима више правне снаге. Како је подзаконски акт, конкретно Одлука, општи правни акти чија је правна снага нижа од закона и која се доноси ради извршавања закона, мора бити у складу са одредбама закона ради чијег извршења је и донета. Имајући у виду да је чланом 1. Одлуке предвиђено да се између осталог, Одлуком прописују права и обавезе комуналног предузећа – трговца и корисника услуга – потрошача, трговац је у

обавези да примењује пропис којим се регулише заштита потрошача. Ова обавеза управо произилази из одредбе члана 4. став 1. Закона о заштити потрошача којим је прописано да се одредбе овог закона примењују на односе потрошача и трговаца, осим у случају постојања посебних одредби са истим циљем којима се уређују предметни односи који обезбеђују виши ниво заштите у складу са посебним прописима или законима. У том смислу Закон о заштити потрошача је кровни закон, *lex specialis* за област заштите потрошача и представља оквир заштите корисника услуга од општег економског интереса, конкретно овде, корисника услуга снабдевања пијаћом водом. Дакле, Одлука је саставни део јединственог правног поретка Републике Србије, и као хијерархијски нижа од закона са њим мора бити у сагласности.

Нису од утицаја наводи трговца да наведено Министарство није надлежно да одлучује о уставности и законитости појединих одредаба Одлуке, већ да о томе може одлучивати само Уставни суд. Ово из разлога што предмет захтева који је овом органу поднео „Народни Парламент“ није се односио на оцењивање уставности или законитости односно на нормативну контролу Одлуке, већ се захтев подносилац односио на покретање поступка заштите колективног интереса који је поступак недвосмислено у надлежности овог министарства.

Нису од утицаја за одлучивање у овој управној ствари наводи ЈП „Водовод“ Лесковац да је Одлука о водоводу на територији општине Лесковац („Службени гласник општине Лесковац“, бр.10/93, 7/94, 5/95, 13/98 и 29/2002) са истим предметним одредбама била предмет поступка за утврђивање неуставности пред Уставним судом, а који је одбио предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 21. ове одлуке (очитавање потрошње у стамбеним зградама) која је сада регулисана чланом 47. Одлуке. Ово из разлога што је предмет оцене уставности и законитости била Одлука о водоводу на територији општине Лесковац (одлуке која је била на снази у тренутку оцењивања, а која је престала да важи и која се не примењује), а не предметна Одлуке (односно акт који је на снази и примени у време доношења овог решења). Даље, овај орган је извршио увид у садржину наведене Одлуке Уставног суда и утврдио да је предмет оцене Уставног суда било испитивање надлежности скупштине општине као органа јединице локалне самоуправе да својим прописом утврди начин обрачуна потрошње воде корисника. Такође, у време доношења Одлуке о водоводу на територији општине Лесковац важио је Устав Републике Србије донет 1990. године, који је у међувремену престао да важи доношењем новог Устава Републике Србије 2006. године. С тим у вези, Уставни суд доносећи 2003. године Одлуку бр. IУ број 58/2000 којом одбија предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 21. Одлуке о водоводу на територији општине Лесковац, ову одлуку није разматрао са становишта заштите потрошача, имајући у виду да заштита потрошача постаје уставна категорија тек ступањем на снагу Устава Републике Србије из 2006. године.

Нису од утицаја наводи трговца да је у захтеву Удружења „Народни Парламент“ наведено да је повређен интерес правног лице New Company и да имајући у виду дефиницију потрошача из члана 5. Закона о заштити потрошача, не може доћи до повреде колективног интереса потрошача као у поднетом захтеву.

Наиме, у захтеву удружења јасно је наведено да се поступак покреће против пружаоца услуга ЈКП „Водовод“ Лесковац, са адресом седишта, пореским идентификационим и матичним бројем овог трговца. Такође, садржина захтева односи се на повреду права

потрошача применом Одлуке коју примењује ЈКП „Водовод“ Лесковац а која је достављена и у прилогу захтева. Из ових разлога овај орган је закључио да је поднесак потпун, разумљив и да се ради о очигледној омашци подносиоца захтева, а која не спречава орган да поступа по њему.

Чланом 5. став 1. тачка 7) Закона о заштити потрошача прописано је да је роба свака телесна покретна ствар, осим ствари која је продата у поступку извршења или на други начин по сили закона, вода и гаса који се не продају у ограниченој или унапред утврђеној количини топлотна енергија.

Чланом 26. став 3. Закона о заштити потрошача прописано је да је трговац дужан да потрошачу обезбеди робу у тачној мери или количини и да му омогући да провери ту тачност.

Неосновано подносилац захтева у захтеву и допуни захтева за заштиту колективног интереса потрошача указује да трговац ЈКП „Водовод Лесковац“ поступа супротно члану 26. став 3. Закона о заштити потрошача. Ово из разлога што је основна делатност именованог трговца снабдевање корисника на простору Града Лесковца и приградских насеља водом за пиће, односно снабдевање корисника водом која се не продаје у ограниченој или унапред утврђеној количини, те сходно дефиницији робе прописаној у члану 5. став 1. тачка 7) Закона о заштити потрошача, нема места примени наведеног члана 26. става 3. истог закона.

Чланом 5. став 1. тачка 20) Закона о заштити потрошача прописано је да је просечни потрошач, потрошач који је добро обавештен и разумно обазрив, имајући у виду друштвене, културне и језичке способности.

Чланом 87. став 1. тач. 1), 4) и 5) Закона о заштити потрошача прописано је да пре закључења уговора о пружању услуга од општег економског интереса, поред обавеза трговца у погледу обавештавања из члана 13. овог закона и других прописа, трговац обавештава потрошача о: праву да потрошачу услуге од општег економског интереса одређеног квалитета морају да буду пружене по приступачној цени; износу тарифе која обухвата накнаду за прикључење на мрежу, врстама накнада за коришћење, укључујући детаље о стандардним попустима који се примењују и посебним и циљним тарифним плановима, као и роковима за прикључење на дистрибутивну мрежу, начину на који се могу добити подаци о важећим тарифама и ценама одржавања;

Нису од утицаја наводи из изјашњења трговца ЈКП „Водовод Лесковац“ да је ценовник за вршење свих услуга које пружа комунално предузеће јавно доступан податак на званичном сајту трговца (<https://www.vodovodle.rs/>). Ово из разлога што увидом у наведену интернет страницу, овај орган није нашао информације из члана 87. став 1. тачке 1), 4) и 5) Закона о заштити потрошача које су просечном потрошачу неопходне за одговарајући ниво обавештености и доношење економски рационалне одлуке о коришћењу услуге, а именовани трговац није пружио доказ о предуговорном обавештавању потрошача приликом закључења уговора.

Чланом 91. став 1. Закона о заштити потрошача прописано је да је трговац дужан да рачуне за пружене услуге од општег економског интереса доставља без кашњења и у роковима који омогућавају да потрошач прати остварену потрошњу и задужење за обрачунски период од највише месец дана.

Чланом 91. став 2. Закона о заштити потрошача прописано је да је трговац дужан да у рачуну за пружене услуге од општег економског интереса наведе елементе који потрошачу омогућавају да: 1) проверава и прати износ свог задужења; 2) остварује увид у текућу потрошњу ради провере укупне потрошње према пруженом квалитету услуге.

Чланом 9. став 1. Закона о пребивалишту и боравишту грађана ("Сл. гласник РС", бр. 87/2011) прописано је да је грађанин дужан да надлежном органу пријави своје пребивалиште у року од осам дана од дана настајења на адреси на којој пријављује пребивалиште. Надлежни орган је, према дефиницији из члана 3. истог закона, територијално надлежна подручна организациона јединица министарства надлежног за унутрашње послове, према пребивалишту или боравишту лица.

Чланом 50. Закона о становању и одржавању зграда прописане су права и обавезе управника стамбене заједнице. У ставу 1. тачка б) истог члана прописано је да управник успоставља и води евиденцију о власницима посебних делова, власницима самосталних делова и лицима којима су заједнички или посебни делови зграде издати у закуп, односно на коришћење по другом основу (за физичка лица име, презиме и јмбг, а за правна лица пословно име, адреса седишта и матични број).

Поступајући орган је ценио наводе подносилаца захтева из захтева и допуни захтева којим указује да ЈКП „Водовод Лесковац“ поступа супротно члану 91. став 1. Закона о заштити потрошача. Увидом у достављене рачуне које именовани трговац доставља корисницима – потрошачима, овај орган констатује да рачун поред броја рачуна, датума издавања рачуна, датум промета, рока за плаћање, садржи ставку - период обрачуна за месец дана (примера ради за рачун бр. 00125600-09/2018 корисника Коцић Милоша, а који се налази у списима предмета, период обрачуна је: 01.09.2018. до 30.09.2018.) Дакле, трговац испуњава своју обавезу благовременог месечног достављања рачуна за плаћање услуга од општег економског интереса и на тај начин омогућава потрошачу да прати остварену потрошњу и задужење за обрачунски период од највише месец дана, а што се види из датума обрачунског периода.

Међутим, трговац примењујући члан 47. Одлуке поступа супротно члану 91. став 2. Закона о заштити потрошача. Наиме, трговац сходно поменутом члану Одлуке потрошњу воде читава на главном водомеру, док се расподела и обрачун потрошње врши према броју чланова домаћинства на основу овереног списка станара од стране органа стамбене заједнице или професионалног управника коме су поверени послови управљања. То даље значи да, износ у виду претходног и садашњег стања водомера не одражава стварну месечну потрошњу једног породичног домаћинства управо из разлога што се укупна потрошња воде у стамбеној згради у току једног месеца, измерена на заједничком водомеру, дели са укупним бројем пријављених чланова у домаћинству, а број чланова домаћинства сачињен је на основу паушалних навода (професионалног) управника односно, у његовом одсуству изјаве два власника стана у тој згради. У прилог овој тврдњи је цитирани члан 50. Закона о

становању и одржавању зграда. Наиме, управник има законско овлашћење да успоставља и води евиденцију само о власницима станова, а не и о члановима њиховог домаћинства. Из тога даље произилази да професионални управник може да прикупи само оне податке (конкретно име, презиме и јмбг власника станова) који су неопходни у сврху управљања, коришћења и одржавања зграда (примера ради наплате трошкова за текуће одржавање зграде, подношење регресне тужбе против лица одговорног за оштећење заједничког дела зграде итд.), а не податке о томе колико је чланова пријављено на адреси потрошача. Даље, ирелевантан је начин промене броја чланова домаћинства у којима није изабран (професионални) управник на основу изјаве два сведока (власника станова у стамбеној згради), као и да је у том случају потребно да корисник приложи доказе да је у целини измирио своју обавезу према комуналном предузећу. Ово из разлога што се промена броја чланова домаћинства односно пребивалиште и боравиште грађана у Републици Србији доказује се на основу пријаве истих Министарству унутрашњих послова сходно члану 9. став 1. Закона о пребивалишту и боравишту грађана.

Са аспекта заштите потрошача, тиме што именовани трговац укупну потрошњу воде читану на главном водомеру зграде дели на број чланова домаћинства, без обзира на тачност утврђеног податка, онемогућава потрошаче да утврде своју текућу потрошњу, стварно укупно потрошену количину воде и да прате и проверавају износ свог задужења. На овај начин именовани трговац не наводи у рачуну за пружене услуге од општег економског интереса елементе који потрошачу омогућавају да проверава и прати износ свог задужења и остварује увид у текућу потрошњу ради провере укупне потрошње према пруженом квалитету услуге.

Чланом 18. став 2. и 3. Закона о заштити потрошача прописано је да трговац битно нарушава економско понашање ако својом пословном праксом битно умањује могућност потрошача да оствари потребан ниво обавештености за одлучивање, услед чега потрошач доноси економску одлуку коју иначе не би донео. Економска одлука у смислу става 2. овог члана је одлука о томе да ли, на који начин и под којим условима да купи производ, да плати цену у целости или делимично, да ли да задржи или да врати производ, да ли да искористи неко друго право у вези са производом које има по основу уговора, да ли да нешто учини или да се уздржи од каквог поступка.

Чланом 19. став 1. тачке 2) и 4) Закона о заштити потрошача прописано је да под обмањујућом пословном праксом, предвиђено да се под обмањујућом пословном праксом сматра пословна пракса трговца којом наводи или прети да наведе потрошача да донесе економску одлуку коју иначе не би донео, тако што му да је нетачна обавештења или стварањем општег утиска или на други начин, чак и када су обавештења која даје тачна, доводи или прети да доведе просечног потрошача у заблуду у погледу основних обележја производа, као што је спецификација и у погледу цене или начина на који је обрачуната.

Имајући у виду напред наведене законске одредбе, увидом у елементе рачуна (стање водомера у смислу претходног и садашњег стања исказаних на рачуну) које ЈКП „Водовод“ Лесковац доставља потрошачима, просечни потрошач стиче утисак да трговац цену обрачунава на основу његове стварне потрошње воде, а не на основу података узетих са главног водомера и распоређених по основу броја чланова домаћинства, а чији број утврђује, без законом прописаних овлашћења да такву евиденцију воде,

управник/професионални управник односно уколико он није именован два сведока, који су власници станова у тој стамбеној згради или улазу. Дакле, трговац у конкретном случају чини повреду колективног интереса потрошача због непоштене пословне праксе и то обмањујуће пословне праксе у погледу спецификације рачуна и цене односно начина на који је обрачуната, а све у вези са обрачуном потрошње воде на основу броја чланова домаћинства, а не на основу стварне потрошње.

Чланом 11. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се странци мора пружити прилика да се изјасни о чињеницама које су од значаја за одлучивање у управној ствари.

Чланом 106. став 5. Закона о општем управном поступку прописано је да се поступак не може окончати док се странци не пружи прилика да се изјасни о чињеницама које су од значаја за поступање у управној ствари.

Чињеница да се Удружење „Народни Парламент“ до окончања поступка није изјаснило на поднесак од 13.11.2018. године није од утицаја на исход поступка из ралога што је измена члана 47. Одлуке о измени и допуни одлуке о водоводу и канализацији термилошке природе (одредбе Одлуке усклађене су са терминологијом Закона о становању и одржавању зграда) дакле садржина норми је непромењена у односу на члан 47. Одлуке о водоводу и канализацији поводом ког је Удружење поднело захтев за покретање овог поступка. Имајући у виду напред изнето, а да се поступак заштите колективног интереса потрошача води у јавном интересу стекли су се услови за окончање предметног поступка.

Имајући у виду чињенични опис наведен у захтеву за покретање поступка заштите колективног интереса потрошача, утврђено чињенично стање као и применом цитираних законских одредби, овај орган је утврдио да трговац ЈКП „Водовод“ Лесковац обавља обмањујућу пословну праксу у смислу члана 19. став 1. тач. 2) и 4) Закона о заштити потрошача и поступа супротно члану 87. став 1. тач. 1), 4) и 5) и члану 91. став 2. Закона.

Чланом 145. став 1. тачка 1) Закона о заштити потрошача прописано је да повреда колективног интереса постоји када се укупном броју од најмање десет потрошача, истоветном радњом, односно на истоветан начин, од стране истог лица, повређује право које им је загарантовано законом. Ставом 2. истог члана прописано је да повреда колективног интереса потрошача из става 1. постоји и у случајевима када се повређују права потрошача у укупном броју који је мањи од броја десет, ако надлежни орган утврди да је дошло до повреде колективног интереса потрошача узимајући у обзир нарочито трајање и учесталост поступања трговца, као и чињеницу да ли такво поступање испољава негативне ефекте према сваком потрошачу у датој чињеници. Имајући у виду да именовани трговац у сваком конкретном случају, дакле у сваком уговорном односу који има са потрошачем примењује одредбе Одлуке и тиме крши предметне одредбе Закона о заштити потрошача, није било потребе да орган специфицира десет случајева потрошача којима су повређена права, већ је применио услов из става 2. члана 145. Закона.

Чланом 145. став 1. тачка 2) Закона о заштити потрошача прописано је да повреда колективног интереса потрошача постоји у случају непоштене пословне праксе у смислу члана 17 - 23. овог закона.

Доносећи одлуку, орган је ценио и све друге наводе трговца, али је нашао да нису од утицаја за одлучивање у овој управној ствари, имајући у виду напред наведено утврђено чињенично стање и разлоге дате у решењу.

Имајући у виду напред наведено чињенично стање, као и законске одредбе, а применом члана 136. Закона о општем управном поступку, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Против овог решења не може се изјавити жалба. Против овог решења може се тужбом покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од дана пријема решења. За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015).

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Урош Кандић